

DEBATT

I: De religioner jeg har hørt finnes, og har sett på, oppfyller følgende krav:

1. Mennesket er ondt.
2. Gud er god.
3. Enhet med det gode er målet.
4. Dette oppnås ved selvfornekelse.
5. Enhver etisk handling måles mot Guds (udefinerte) vilje.
6. Gud er utilgjengelig uten gjennom mystiske åpenbaringer.
7. Gud er ubeskrivelig.
8. Guds stedfortreder på Jorden skal adlydes blindt.
9. Årsaken til menneskets ondhet er dets frie vilje.
10. Mennesket skal la Gud ta avgjøringer for seg, formidlet gjennom dennes talisman.

En sammenligning mellom pkt. 7 og 2 kan være interessant. Gud kan være hva som helst.

II: Religioner av alle slag mener å ha "Monopol på Sannheten", og endrer ikke deres tro uansett bevis eller argumenter som kan forsvares med logikk, da denne er en innført konvensjon for å lede menneskene på djevelens vei.

III: Virkeligheten eksisterer og eksisterer ikke, alt avhengig av gudens lynne eller nykker. Virkeligheten er heller ikke tilgjengelig uten gjennom Guds (mystiske) åpenbaringer.

IV: Kristendommen:

1. Gjør hva f... du vil.
2. Tro og bli tilgitt.
3. GOTO 1.

V: Østlige religioner:

1. Blå født med den skyld din for-

INVITASJON TIL IRRITASJON - EN KRITIKK AV KRISTENDOMMEN

(Avsnittsnummereringen er
redaksjonens)
v/en

1. gjenger bygget opp.
2. Kjemp mot den med aktiv egenhandling.
3. Dø.
4. GOTO 1.

Skal man se psykologisk på det, er de østlige bedre, da mennesket som tror det kan gjøre noe selv, får resultatene av det personlig (hvis han tror på sjellevandring da).

Med andre ord: Kristendommens kriterium for "frelse" er TRO. De andres kriterium for "frelse" er HANDLING. Hvis altruisme er målet, hvilken metode er best?

Ja, forresten. Kristendommen tror jo også på sjellevandring. Her er det et engangsfenomen, riktignok.

VI: Det kunne jo ha vært interessant om NOEN kunne ha forklart hva kristendom ER, slik at vi kan vite hvem som holder oss for narr med skriv a la DEN SANNE SERIE. Om denne NOEN også kunne gi seg ut på å tillegge Gud noen beskrivelige egenskaper, og forklare hvordan denne guden er god, når han var så slem å gi mennesket en fri vilje han visste ville føre dem i ulykken (Han er allvitende, ikke sant?). Denne NOEN kunne jo også forklare hvorfor det er slik dissidens mellom de forskjellige religioner om hans egenskaper og karakter, når han likevel bare er EN, og bare kan nås gjennom mystiske åpenbaringer.

VII: Kort spurt: Hvordan kan vi vite at DU snakker sant om guden DIN? Kan ett menneske ta feil? Ja (Jesus). Tolv mennesker? Ja (disiplene). Hundre millioner? Ja (ikke nødvendigvis dagens tilhengerskare, men denne pluss tidligere skarer). Kan hele menneskeheden, fra "evig-

het", nå, og til "evighet", ta feil? Ja, dessverre. Ta ovennevnte i betraktning om du gyldiggjør kristendommen ut fra ANTALLET tilhengere.

HVA er kristendommens SANNE ÅND? HVEM bestemmer det? Er det mulig å BEVISE at det stemmer?

VIII: Ad å ta imot Jesus i sitt hjerte: Personlig ville jeg ha meget imot en slik universell blodforgiftning. Ellers pleier jeg å ta imot ting med HJERNEN, men den lader kristne antagelig igjen sammen med syndene ved foten av korset? Hjertet har som kjent ingen selvstendig evne til bevegelse. Hjernen må også til her. Den tar seg av alle bevisste handlinger såvel som alle ubevisste. Altså er det hjernen det er noe iveren med når mennesket synder... La oss kaste den og omvende oss!

IX: Det kristne begrepet om kjærlighet svever også i en tynn tråd: Hvis jeg skal ha alle mennesker kjær kan jeg ikke på noen måte velge ut noen spesielle karaktertrekk som utslagsgivende for min kjærlighet, men må elske og avholde alle mennesker fordi de er mennesker, og ikke for noe annet. Det er å ødelegge menneskets unike mulighet til å samle informasjon og skille det uvesentlige fra det vesentlige og samle alle vesentlighetene i en gruppe, her den gruppen man har kjær. Hvordan har du tenkt å overleve som menneske uten den muligheten? Det er den som er grunnlaget for et moral-system.

X: Hvis du mener det er selvinnlysende at Gud er god, så ER det eller så ER det IKKE tilfelle, enten oppfatter ALLE det eller INGEN. Selektiv selvinnlysighet er en selvmotsigelse!

XI: Flere gjennom tidene har bemerket dette med tro slik:
Jeg tror, fordi det er absurd. Var

det ikke for at det er absurd, kunne jeg jo ikke TRO, da måtte jeg søke & VITE. Likeledes:

Det KAN IKKE finnes bevis for Guds eksistens. Gjorde det det, ville alle verdens religioner bli vitenskapere om Guds egenskaper. TROEN må ikke ødelegges av folk og retninger som søker å bevise at en Gud virkelig finnes. Finner de ham ikke, vil dette bare styrke troen hos de som tror han er ubeviselig. Finner de ham, vil dette være en selvmotsigelse: Mennesket har forstått noe som ligger over deres forstand.

XII: Den frie vilje er årsaken til alt det onde i verden. (Det er faktisk tilfelle, men bare halve sannheten.) Derfor tar de kristne følgen av dette på denne måten: Fri vilje = Djevelens verk. Kristne har definert GUD som GUD og hans vesen. Hvordan kan de vite at DET er godt? NOE de bare har en FØLELSE av finnes, er med på å styre deres fundamentale verdivalg! Slett ikke verst, nei!

XIII: Den dagen de kristne oppdager at det ikke er KREFTER som er i gang i verden, men levende, TENKENDE mennesker som fortar handlinger de til enhver tid SELV definerer som gode, tror jeg de vil endre oppfatning av tilværelsen. (Joda, jeg tror også. F. eks. at mennesker ikke er så til de grader bortgjent i egne fortolkninger av et morsomt verk på tynt papir, at virkelighetsoppfatningen deres forsvinner mellom linjene.)

XIV: La oss nå anta at det finnes et vesen som har høyere makt etc. enn oss, og at vi er det laveste vesen i universet. Vi har dog beholdt fornuftens på vårt ydmyke nivå. En høyere makt må NØDVENDIGVIS også inneha visse attributter som også vi har. Vi kan således oppleve disse attributtene, og forstå dem. Samt at vi kan oppleve at vesenet har ster-

kere makt enn oss, uansett område.

Hva er det som kjennetegner guden til kristne og jøder? Den er immateriell - eksisterer ikke. Den har et stort hull i bunnen av sitt eksistensgrunnlag; mennesket kan på ingen måte forstå noe av det med fornuftens sin, altså kan det ikke ha noen attributter mennesket har. Selv ikke vår grad av tankeevne.

XV: Uansett hvor lite et menneske kan om kirurgi, vil dets viten ikke motstride en kirurgs viten om kirurgi. Slik er det ikke med mennesket og Gud: ALT det vi vet motstrider Guds viten. Det var f. eks. ikke helt godtatt at mennesket forstod forskjellen på godt og ondt. Det første bl. a. til at vi ble kastet ut fra Edens have. Altså: Noe fundamantalt i menneskets eksistens er betegnet som ONDT.

XVI: Det blir også sagt at Gud er ubeviselig for mennesket. Selv om denne guden skulle befinne seg utenfor vårt univers, men likevel ha all makt over menneskene i dette, må det finnes NOE som kan føres tilbake til guden.

XVII: Guden er også tilgjengelig KUN gjennom MYSTISKE INNFALL. Noe som ikke akkurat er til beste for gudens eksistens, da innfall ofte opptrer hos sinnssyke, dvs. mennesker med mindre eller ikke utviklet virkelighetsforståelse eller -opplevelse, eller andre defekter som gjør dette mennesket usikket til å leve egenhendig med den hjernekapsitet det har.

XVIII: Noe annet som alltid forekommer sammen med opplevelser av denne guden, er en sterk TRO på at den kommer til å vise seg. Vi vet alle at massesugesjon er enkelt å få til. Da skulle det være enklere med suggesjon av mennesker som fra før har suggerert seg selv til å tro at de skal få kontakt. Ref. spiritisme.

Gud blir ofte definert som en følelse av de som har funnet kristendommens gudsbegrep utilstrekkelig. Følelser har til tider ganske stor makt over oss. Men de kan styres. En allmektig gud er sannsynligvis vokst opp fra noen hypermystiske og suspekte menneskers ønske om at nettopp DERES bevissthet skal kunne styre verden og helst universet attpå. Bønnen er et viktig moment i kristendommen. Er dette utslag av denne typen selvsuggesjon? Jeg mener ja.

Det er OK å tro på noe, jeg gjør også det, men jeg vil ikke sette så mye lit til min tro at jeg vil predike den som den eneste sannhet i det absolute eksistensbildet, kretet av, med og for min egen tro.

XIX: Jeg tenker spesielt på det som har skjedd, utenom Jesu Kristi handlinger, slik at Bibelen er blitt tolket i denne retning: "Opprør mot øvrigheten er for den kristne opprør mot Gud." (Fortid og Samtid 2, historie for gymnasiet, Gyldendal, side 37). Det er i sammenhengen hendelsene i 1884, overgangen fra maktfordelingsprinsippet til parlamentarisme, og Venstres 'oppørskje' politikk, som prestene uttalte seg om.

Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er. Jeg foretrekker å være min egen herre, og ikke la mitt liv infiltreres av makter som er høyest dubiose.

XX: Til slutt noen ord om et liv etter døden, og dødens betydning i kristendommen. Hele kristendommen er basert på, og arbeider for, et liv etter døden, der alt vil bli godt, og det onde i en avdeling for seg. Enhver kristen må da finne den endelige lykke i é DØ, ikke i é LEVE. Den gode dom der alle som ikke trødde på mennene med sort frakk og hvit krage, blir sendt til evig pinsel. Der de kristne skal få oppleve den totale selvfornekelse: adlyde den døde gudens ordre i salig tro.

XXI: Hvorfor bry seg om døden? Før den, er den ikke av betydning. Du kan ikke oppleve den. Du vet heller ikke noe stygt om det som kommer etter den. Hvorfor skal du bry deg om hva som skjer etter slutten i den filmen du er hovedpersonen i? Den er slutt, og alt som blir igjen, er minnene og det gode ryktet du la fra deg foran døden, det som kristne har prediket er en grunnleggende synd: Din stolthet over at du har levd et liv du har elsket. Hvordan KAN et menneske være STOLT over EGEN innsats, UTEN å sette SEG SELV i sentrum for et øyeblikk? Det å være stolt over seg selv er det mest egoistiske et menneske kan tenkes å gjøre. Det å være lykkelig fordi en

LHS svarer v/bad & gh

Takk for innlegg! Det er alltid interessant å lese hva andre mener, særlig når det dreier seg om temaer som redaksjonen til de grader er opptatt av. Vi var likevel i tvil om vi skulle trykke det. Kanskje er det usaklig å si at et innlegg er usaklig, men dette er. Det inneholder noen av de vanlige misforståelsene om kristendom, pluss en del mer originale, servert uten spesielle hensyn til fakta. Når det likevel er tatt med, skyldes det at temavalget er sentralt. Det er vanskelig å finne viktigere emner enn synet på religion i sin alminnelighet, logikk og Guds eksistens, moral, verdier og døden. Vi har prøvd å svare saklig, men innrømmer at det ikke helt har lykkes. Men i valget mellom det lesverdige med noen usakligheter her og der, og en tørr, akademisk seklig artikkel, valgte vi det første.

Vi kommenterer innlegget avsnitt for avsnitt for å være sikre på å få med de fleste poengene. Sverdet er slipt, nå setter vi igang.

har oppnådd sine mål, er på samme nivå. Du må ha oppnådd Guds mål for å bli lykkelig, ikke dine egne, og du må ha gjort noe som vil gjøre Gud stolt av deg, før du kan være stolt selv, hvis Gud skal være i sentrum hele tiden. Helt kristne, "rene" om du vil, kan da ikke være lykkelige eller stolte før de VET at Gud er fornøyd med dem, og det kan de jo aldri få vite før de er døde.

XXII: Jeg kan ikke helt forstå poenget med å fortelle ikke-troende om kristendommen, for det er jo det samme som å forvise dem til Helvete inntil de begynner å tro. Kan vi kalle det hinsidig mord?

Erik Naggum

Vi starter friskt med de forskjellige religionene. Åpningen av innlegget ditt tyder på at du har hørt om og sett på et svært snevert utvalg, omtrent null. Hvis du kan påvise en eneste bestemt religion som oppfyller dine samtlige 9 punkter, vil vi svært gjerne intervju noen av medlemmene i LHS. Til almen opplysning skal vi kort presentere hvordan de store verdensreligionene er i forhold til de to første punktene. Deretter den kristne sammenlignet med samtlige 10 punkter.

De fleste retninger innen hinduismen mener at Gud og mennesket er samme vesen; mennesket er dermed dypest sett guddommelig. Godt og ondt er meningsløse eller i hvertfall mer eller mindre uinteressante begreper. Gud er hverken god eller ond, han er hevet over slike betegnelser.

Buddhismen mener ikke at mennesket

er ondt, men at livet er vondt. Målet er å bli befridd fra livet, fra begjæret og livstørsten, siden alt liv er lidelse, og oppnå Nirvana. Og der finnes intet tydelig gudsbegrep; i buddhismen møter vi "praktisk ateisme".

Islam hevder at mennesket både er godt og ondt fordi Allah vil og har gjort det slik. Videre er Allah ikke noe moralisk vesen i vår mening; han gjør det han vil og ferdig med det.

1. Kristendommen sier riktig nok at mennesket er fallent og syndig. Men samtidig understrekkes at mennesket er skapt i Guds bilde og dermed uendelig verdifullt. Vi er gjort lite ringere enn Gud, kronet med ære og herlighet og satt til å ráde over skaperverket (Salme 8,6-7; 1. Mosebok 1,27-28). Vi er skapt til å leve i samfunn med Gud og til å være hans medarbeidere.

2. Gud er god.

3. Målet er et evig liv i glede og kjærlighet, i tillitsfullt samfunn med Gud, befridd fra alt ondt. Dette er ikke enhet i personlighetsutvissende betydning.

4. Dette oppnås IKKE ved selvfornekelse. Vi må erkjenne at vi ikke har levd rett i forhold til Gud, bekjenne vår synd og ta imot frelsen som Gud gir gratis i Jesus Kristus.

Selvfornekelse kan derimot være velegnet når man ønsker "enhet" mellom seg selv og andre mennesker. Solidaritet med u-land er et godt eksempel; hva vår verden mangler i dag er noen solide doser selvfornekelse. Jesus sa: Den som vil følge meg, han må fornekke seg selv.

5. Enhver etisk handling måles mot Guds veldefinerte vilje, gitt f.eks. i de ti bud, eller i Norges Lover, som (med visse graverende unntak) er basert på nevnte bud.

6. Gud åpenbarer seg ytterst sjeldent gjennom det mystiske, gjennom mer eller mindre voldsomme, ikkekommuniserbare følelser. Han taler direkte, eller gjennom profeter, om ytterst konkrete og dagligdagse for-

hold som korruption, hor, misunnelse og manglende omsorg for enker, fremmede og farløse. I sin "hovedåpenbaring" gikk han omkring som menneske av kjøtt og blod; man kunne få flis i fingeren av å ta på korset langfredag. Og etter sin oppstandelse gikk han langs støvete landeveier, og stekte fisk på stranden.

7. Hele Bibelen, nesten 1400 sider, beskriver Gud. De aller fleste kristne bøker beskriver en eller flere sider ved Gud. En annen sak er at en totalbeskrivelse av Gud er umulig, ikke så urimelig når en tenker på hvor vanskelig det er å beskrive sine egne foreldre.

8. Gud har INGEN stedfortreder på jorden. Hvis du skulle tenke på prester er selv de rammet av syndefallet og skal på ingen måte adlydes blindt. Og de er ikke Guds stedfortredere.

9. Årsaken til menneskets ondskap (se forøvrig 1.), er IKKE dets frie vilje. Fri vilje er selvfølgelig EN nødvendig forutsetning; uten at man kan velge mellom godt og ondt er det meningsløst å snakke om onde mennesker. En maskin kan ikke være ond. Den kan gjøre vondt, men bare fordi den er konstruert slik. Mennesket er noe langt mer og høyere enn en maskin, derfor kan det også være ondt.

10. Mennesket skal SELV ta avgjørelser, basert på veiledning fra Gud, andre mennesker og egen erfaring og kunnskap.

Det er en total misforståelse å hevde at Gud kan være hva som helst, uansett hvilken religion du beveger deg innenfor.

Til neste gang vil vi be deg om å utvide ditt kjennskap til i det minste EN religion; vi er snille nok til å la deg velge fritt hvilken.

II: I den grad de ulike religione i det hele tatt snakker om sannheten er det riktig at de mener å ha monopol på den. Men det er langt fra noe gyldig argument for at samtlige tar feil. Skal du diskutere religi-

on, må du ganske riktig bruke bevis eller argumenter som kan forsvarer med logikk. At religioner ikke endrer syn selv om de blir "motbevist" kan ha flere forklaringer. Den ene er alminnelig menneskelig forstokkethet; hvor mange Høyre-politikere skifter parti etter debatt med SV'ere? En annen forklaring er at bevisene og argumentene er like tynne som dem du lanserte i dine 10 religionspunkter. Når vi ser slike, blir vi heller styrket i troen. Du kan vel ikke på ramme alvor hevde at argumentene dine er logiske.

Alle religioner resonnerer med premisser og slutninger. Ingen er mot bruk av logikk, det er premissene som kritiseres. Imidlertid har nyreligiøse bevegelser en tendens til å være anti-logiske, helt i samsvar med sekularisert filosofi og samfunnet forøvrig de siste hundre år. Kristendommen har alltid kjempet for fornuft som en gudgitt gave.

III: Som kristen kan vi bestemt si at virkeligheten eksisterer objektivt. En hinduist vil være uenig, eller i hvertfall hevde at livets mål er å skue guddommen bak dennes forkledning som er vår verden. Hva du som ateist/agnostiker mener er vi interesserte i å få vite. Hvordan vil du begrunne at virkeligheten eksisterer utenfor ditt eget hode? Det du hevder om religionene slår sterkt tilbake på deg selv. I det hele tatt virker det som det du generelt beskylder dem for, er poenger det egentlig er du som, ut fra ditt livssyn, ikke (så lett) kan begrunne. Kanonene dine peker i virkeligheten på deg selv. Så bare fortsatt skytingen. Og det du sier om religionenes syn på verden i dette avsnittet kan bare unnskyldes med uvitenhet.

IV: Hvis du kan vise oss en eneste kristen forkynner som står for dine tre punkter om liv, tro og tilgivelse, skal du få 10 Kr. og en

unnskyldning. Hvis ikke ber vi deg dementere påstanden. En ting er at frelsen er uforkyldt. En annen ting er det kristne livssidealet, som vi følger fordi det er best både for oss og for våre medmennesker. Det er snarere ikke-kristne en slik modell passer på, anger og forbedring har heller liten plass hos mange slike.

V: Det psykologisk gunstige i å måtte slite og streve for å oppnå frelse, eller et bedre neste liv, tviser vi sterkt på. Hvem kan vite når de har gjort nok? Hvordan unngå gnagende tvil om at det kanskje kreves litt mer? Og hva med de gange vi svikter og bryter budene? Men hvis du foretrekker usikkerhet og søvnloshet fremfor trygg forvissning om at Jesus har gjort alt som trenges for å bli frelst, så lykke til.

VI: Ditt ønske om å la NOEN forklare deg hva kristendom er, er oppfylt i dette nummeret av LHST. Der har vi gitt Gud beskrivelige egenskaper. At han har gitt oss fri vilje bare understreker at han er god. Selvfølgelig visste han at resultatet ville være at de valgte å bryte med ham. Men uten fri vilje er mennesket viljest styrt av arv og miljø, det mister sitt menneskeverd; alt snakk om verdier, moral og ansvar blir meningsløst. Kun med fri vilje har ordene godt og ondt noen betydning. En datamaskin kan ikke snakke om slikt (for sin egen del). Et hovedpoeng er også at Gud ser enda lenger enn fallet, vet at mennesket er best tjent med fri vilje, og at det han har skapt det til å være, krever at det ikke er noen robot. De som av egen fri vilje har valgt å leve sammen med Skaperen har selv glede av det. I lengden er det lite tilfredstillende å ha båndoppdragere og roboter til venner.

Dissidensen mellom religionene skyldes at det ikke er den samme guden de beskriver. Også religionene

kan ta feil. Det er forskjell på de som henviser til mystiske "åpenbninger" i menneskets indre, og de som opererer med bestemte historiske hendelser der Gud klart og tydelig har vist hvem han er, i ord og handling. Dissidensen mellom de kristne kirkесamfunn kan du forstå hvis du leser litt kirkehistorie. Forøvrig skal vi ta dette opp i LHST senere.

I din beskrivelse av hva vi kristne mener, og hva vi visstnok skal ha av argumenter for og imot vår tro, dreier kanonene igjen mot deg selv. Det er fristende å spørre hvilke mystiske åpenbninger du må ha hatt for å kunne skrive som du gjør. En liten titt i Bibelen, leksikon eller en bok som prøver å forsøre den kristne tro vil vise deg hvor langt ute på feil jorde du er.

VII: Vi argumenterer ikke med at vi har rett fordi så mange tror det samme. Kristne er fullstendig klar over menneskets begrensning og ufullkommenhet. Når vi likevel bruker disiplene som avgjørende øyenvitner, skyldes det at det er svært vanskelig å forklare hva som skjedde i Midtøsten rundt år 30, og i Romerriket de neste 300 år, uten å ende opp der evangelistene gjør. Andre historieskildringer fra de første par årh. e. Kr. støtter godt opp om dette. Selv Andreas Edwien har tilltro til NT.

Kristendommens sanne ånd bestemmes av Bibelen, av å lese den rett frem, slik den i sin helhet er skrevet. Ikke av løsrevne sitater som både kristne og ikke-kristne har tendenser til. All bevisførsel kjenner til bruk av indisier og sannsynliggjøring. Bibelen er konsistent om seg selv, og derfor tror vi på den. Det er dessuten mulig å erfare dette.

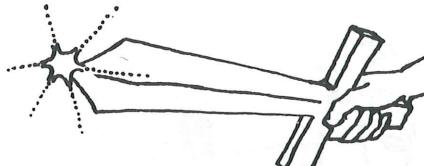
VIII: Dine bemerkninger om hjerte og hjerne er forhåpentlig morsomt ment. Vi regner med du er klar over at å ta imot noe med hjertet i folkelig tale innebærer at det er snakk

om å bruke følelser, og at det er mer enn teori. Mennesket må ikke degenerere til å bli et forvokst hode, en logisk maskin. Det vi tror på skal vi leve etter av hele vårt hjerte og all vår forstand. Derfor tar vi imot Jesus med hjertet. Vi tar også imot ham med hodet, men det er hjertet som pumper ut det nye livet i hele kroppen, inkludert hodet. Hodet må be hjertet om å tilføre det liv og næring, slik at vi kan gjøre de rette handlingene. Hjernen er gitt oss av Gud.

IX: Din forståelse av kjærlighet er skremmende. Mener du virkelig at mennesker må gjøre seg fortjent til å bli elsket, eller må ha spesielle karaktertrekk? Selvfølgelig skal vi elske og avholde alle mennesker fordi de er mennesker, og ikke av noen annen grunn. Slik du beskriver det er det dessverre nødvendig å bed deg både å bruke hjernen bedre, og ikke å glemme hjertet. Vi er kalt til å elske alle, selv våre naboer. Som begrensete mennesker må vi naturlig nok prioritere og være selektive i hvem vi rent praktisk kan vise kjærlighet, men kriteriene for dette går på vår egen tid, geografiske plassering, økonomi og arbeidskapasitet. Ikke på noen egenskaper hos andre mennesker.

Moral er ikke basert på hva man liker og ikke liker av holdninger og egenskaper, men på hva som er rett og galt, likegyldig hva en måtte foretrekke. Vi skal elske alle, og derfor ønsker vi å si ifra når de gjør noe galt og rose dem når de gjør noe rett.

X: Kristne mener ikke det er selvvinnlysende at Gud er god. De som har lest Jobs bok eller levd noen år, vet at livet kan være hardt og grusomt. For å se hvordan Gud er må vi se på hva han har gjort gjennom historien, både av vredeshandlinger og kjærlighet. Det du gjør i ditt innlegg er å konstruere et bilde av

hva kristne mener om Gud, og så argumentere mot det. Det er like galt å lage sin egen Gud i sitt eget bilde, enten man gjør det for å bekjempe eller tilbe.

Dine tanker om det selvvinnlysende drar teppet vekk under all menneskelig erkjennelse. Ut fra det du der sier er ingenting selvvinnlysende; vi kan aldri vite om det ikke er en eller annen person ett eller annet sted som ikke innser det alle andre innser.

XI: Om din svært ensidige og sørdeles amputerte versjon av filosofihistorien må det nok sies at den er svært ensidig og sørdeles amputert. Det er påfallende at du ikke med et ord nevner den mest kjente og innflytelsesrike av alle kristne filosofer; Thomas Aquinas, utskjelt for sine mange gudsbevis. Før du uttaler deg om filosofihistorie bør du lese litt.

Forøvrig er det absurd å tro, like absurd som det at vi går på to ben, like usannsynlig som at vi spiser middag hver dag, like bort i veggene som å bo i et hus. Hele livet er absurd, hvis man velger å se det på den måten. Tro er full viisset om det som ikke sees. Grensen mellom viten og tro er vanskelig å trekke. Hva en mener er tro, kan en annen mene er viten.

De som uttaler at det er umulig å bevise Guds eksistens fordi det da ville ødelegge troen, har ikke forstått hva det vil si å tro. Begrepet betyr for det første å "holde noe for sant". I gudsbevis er det denne formen for tro som kommer inn i bildet. Saken er imidlertid at det er vanskelig å bevise noe som helst uten å føre inn elementer av antagelse og tro, enten det er på egne

sanser, logikk eller naturvitenskapelige forutsetninger. Men vi kan sannsynliggjøre. Vi kan regne det som sannsynlig at månen finnes, at Napoleon har levd og at dette svaret er skrevet. Og at Gud eksisterer.

Men det er ikke på den måten Bibelen snakker om tro. En dansk prest ble engang spurta om han trodde på djevelen. "Ikke et eneste ord", var svaret. Tro er tillit til en annen person. Å tro på Gud er å satse på at hans løfter holder. Det er tro på at han er tro.

Det er også lett å forstå at mange kristne har vært motstandere av å bevise Gud. De har ment at han var for høyt hevet over vår forstand, og har likevel kunnet leve sammen med ham. Analogien finner vi i at de aller fleste mennesker mener at det er tull å bevise at de eksisterer, noe filosofene strever med å bevise. "Vi eksisterer jo, ser dere det ikke?", sier de, og lever glade og fornøyde resten av livet.

Det er langt fra noen selvmotsigelse å finne Gud. Ingen kristne mener det, uansett hvor mye du tydeligvis ønsker det. Skaperen er ganske riktig større enn vår forstand; han er ikke i mot. Vi kan satse på og bruke relativitetsteorien i kompliserte beregninger uten at vi trenger å forstå den fullt ut. Vi kan bruke en datamaskin uten å forstå hva som skjer inni. Vi kan tenke med hjernen uten å fattede hva som skjer. Er da menneskets forstand hinsides menneskets forstand? Ja, men likevel er det ingen selvmotsigelse at vi fatter noe av det som skjer.

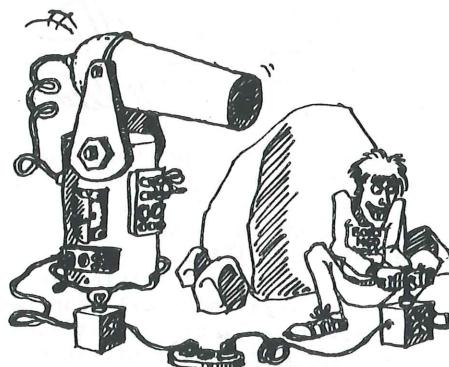
XII: Definisjonen av fri vilje som djevelens verk er en interessant nyhet. Hva med å skrive inn til de teologiske fakulteter og fortelle om ditt epokegjørende funn? For å avklare enhver misforståelse: Fri vilje er og blir Guds verk, menneskets adelsmerke og et stort mysterium. Om dine påstander om Gud og godhet

henviser vi til vårt pkt. X. Dette kan også utdypes. Forståelsen av 'Gud' er nedlagt i menneskene. Vi vet at Gud er god når vi ser at Han gjør og vil det gode fordi det er godt for ham og oss. I spenningen mellom hans hellighet og kjærlighet finner vi begrunnelsen for at ondskap skal bekjempes og godhet fremelskes og bevares. Uten Gud vil verdivalg være umulig. Det skyldes a) at begrepet verdi blir meningsløst og b) at valg og fri vilje forsvinner med mennesket som biokjemisk maskin. Dine kanoner peker igjen tilbake på deg selv. Hvordan vil du begrunne verdier og fri vilje uten å ty til FØLELSER, TROSSPRANG og lek med ord? Fyr løs.

Forøvrig føler vi at Gud eksisterer, likesom vi føler at vi eksisterer, at vi 'ser', 'hører', 'lukter', osv. Prøv å klare deg uten følelsene. Det du egentlig vil si er vel at vi baserer oss på intuisjon om Guds eksistens, men det ordet kan brukes om alt annet også!

XIII: Det er lenge siden kristne oppdaget at levende, tenkende mennesker handler etter egen vurdering i verden. Det er like lenge siden de oppdaget at livet, hjernen og vurderingsevnen kommer fra det faktum at de er skapt, i Guds bilde. Nyheten du denne gangen bringer inn er at kristne skal mene at mennesket er styrt og kontrollert av "krefter". Hva med for en gangs skyld å undersøke før du kommer med en påstand? Kort og greit mener vi at mennesket er påvirket av bl.a. økonomi, psykologi og ulike åndsvesener (som vi er forstokkede nok til å tro på). Men det har fått fri vilje til å si nei til det denne påvirkningen måtte føreslå.

Hadde du sett etter i ditt eget avsnitt XIII, ville du ha funnet at kristne tror på dette med egen fri vilje. Godt gjort å motsi seg selv innenfor en avstand av 10 linjer. Det kunne også være interessant å få

vite hva DU mener styrer mennesket. Vi kan ikke forstå annet enn at du må ende opp med at vi alle er styrt nettopp av KREFTER; arv og miljø. Det står nå et helt kanonbatteri rettet mot ditt eget utgangspunkt. (All virkelighetsoppfatning er basert på fortolkninger.)

XIV: Om det ikke er nødvendig, er det i hvertfall høyst sannsynlig at en høyere makt må inneha visse attributter vi også har. I hvertfall vil ganske riktig alle være i stand til å forstå disse egenskapene. Vi er fortsatt skapt i Guds bilde. Derfor er det helt feil at det ikke er mulig å forstå noe av den jødisk-kristne Gud. Selv om maur har en noe annen hjernekapasitet enn elefanter, kan de forstå enkelte sider ved disse, om elefantene lærer seg maurspråket og skriver brev til tuene i nabologat. Ved å lese Bibelen lærer vi Gud & kjenne, hans handlemåte og egenskaper. Ikke alt er mulig å vite om ham, men det vi trenger for å lære og tenke rett.

At immaterielt skulle bety ikke-eksisterende vet du selv er feil. Din tanke og fantasi er immateriell. Betyr det at du ikke kan tenke eller ikke har fantasi? Det er stygt å si at det kan virke slik, så det gjør vi ikke. Dermed faller ditt poeng at Gud ikke eksisterer => Gud har ingen attributter vi kan forstå => Det er en selvmotsigelse å forstå Gud, og

Gud kan ikke ha tenkeevne. Vær litt smartere neste gang.

XV: For ikke å overdrive vil vi nøye oss med å si at det er totalt bortgjempt å hevde at ALT vi vet motstrider Guds viten. For det første er det ikke lett å forstå hva du mener med et slikt utsagn. Hvis ideen er at all vår viden taler mot eksistensen av Gud, er det feil. For det andre er spørsmålet hva du mener med ALT. Vi ser frem til å få begrunnet at kunnskap om morelldyrkning, meteorologi, matematikk og musvåker er imot tanken om en Gud.

Kunnskap om (godt og ondt) er noe helt annet enn å forstå forskjellen på (godt og ondt). Lær deg norsk. Dessuten: selvfølgelig er det noe fundamentalt ondt i vår eksistens. Hvis ikke, var det bare tøv å snakke om at Hitler, Stalin og Idi Amin var onde.

XVI. Om Gud og bevis henviser vi til pkt X og XI. Det er klart at om det finnes en høyere makt, må det være NOE som kan føres tilbake til denne. Som eksempler nevnes universet, mennesket og Jesus. Vi finner det langt mer sannsynlig at alle ting opphav er en evig, uskapt, personlig Gud, fremfor en evig, uskapt, upersonlig materie. Hvis du vil stå på det motsatte kan vi være morsomme og si at ALT vi vet motstrider det. Vi gjentar oppfordringen til å begrunne menneskeverd, moral, kjærlighet, verdier og fri vilje, som mer enn illusjoner eller biologiske overlevelsesmekanismer. Å si at de er der for å bevare menneskeheden er bare å utsette problemet. Hvorfor skal verdens største skadedyr ha rett til å leve?

XVII: Den kristne Gud er fortsatt tilgjengelig for alle, uten mystiske innfall. Bibelen er en objektiv realitet.

Ditt syn på sinnsyke velger vi ikke å kommentere.

XVIII: Det finnes så mange mennesker som har tvilt på at Gud skulle vise seg, og deretter sett ham (f.eks. disiplene) at du herved anbefales å lese litt i Bibelen eller noen kristne biografier før du argumenterer videre om selvsgagesjon. Tro og suggesjon er ikke argument for noe som helst. Det er ikke vanskelig å føre bevis for fjernsyn, avisar og ukeblads suggerende effekt. Men måten overbevisninger rent psykologisk dannes i bevisstheten sier ingenting om deres sannhetsinnhold. Folk kan hjernevaskes til å tro og mene sannheter: Det finnes både miljøateister og miljøkristne; man må bruke helt andre argumenter for å motbevise livssyn.

Din teori om hvordan troen på en allmektig Gud har vokst frem, er uten historisk grunnlag. Disse hypermystiske menneskene du nevner, minner mer om magikere og shamaner enn jøder eller kristne. Dine antipatier overfor mystikere begynner forresten etterhvert å bli påtrente. Det virker som du er redd for folk som mener å ha kontakt med andre bevisstheter, enten det dreier seg om dypere lag hos seg selv, eller åndsvesener. Hvordan vet du at alt disse opplever utelukkende er selvsgagesjon? Begrunn iveren etter å mistenkliggjøre mystikere og deres opplevelser.

Hvis bønn er ønske om styring, ville det hett befaling.

For ordens skyld gjentas at den kristne tro ikke bygger på "mystiske innfall", men på autentiske, historiske hendelser. Også vi er skeptiske til alt mystikerne kommer frem til, men vi vil ikke i utgangspunktet nekte for at de kan skue virkeligheten dypere enn de fleste, eller lukke oss ute fra absolutt alt de har å fare med. En av de verste grøftene mennesker kan havne i, er det lukkede sinn.

Hva er vitsen med å tro på noe hvis det ikke er sant?

XIX: Opprør mot øvrigheten er for den kristne det eneste riktige der som øvrigheten står imot Gud. Vi er kalt til å lyde ham mer enn mennesker. Eksempler på at dette har skjedd i praksis finner vi gjennom hele kirkehistorien, fra de første kristne og frem til f.eks. Martin Luther King. Et viktig poeng er at opprør ikke nødvendigvis innebefatter væpna revolusjon.

Konklusjonen er at din kjære historiebok fra gymnaset tar feil, eller at prestene du nevner var mer opptatte av egne fordeler enn av Guds sak. Som så ofte i historien.

XX: Så til døden. Nei og etter nei: kristendommen er ikke basert på et liv etter dette. Vi har fått livet her og nå til å leve og utfolde oss i til Guds, vår egen og vår nestes glede. Og når dette er over begynner et enda bedre. Det evige liv er å kjenne Jesus Kristus, og det kan vi gjøre allerede nå. Lykken er å leve, rett.

XXI: Det eneste vi vet sikkert er at vi alle skal dø. Derfor er det høl i hue og under mål å fortrenge dette. Eneste fornuftige reaksjon er å finne ut så mye som mulig om eventuelle liv etter vårt nåværende, om mennesket har ånd, sjel og/eller legeme som kan leve videre. Selv om vi ikke ser stupet 100 m. frem i tåka, trenger ikke det bety at de som har vært der og gransket området tar feil.

Din nest siste misforståelse er at kristne anser den grunnleggende synd til å være stolthet over å ha levet et liv de har elsket. Feil. Den grunnleggende synd er å sette seg selv foran Gud; kutte ut produsenten, bruksanvisningen og livskilden, og si at vi er våre egne herrer. Vi kan være stolte over egen innsats uten å sette oss selv i sentrum. Poenget er rett og slett å innse at alle våre evner, anlegg og kunnskaper direkte eller indirekte er

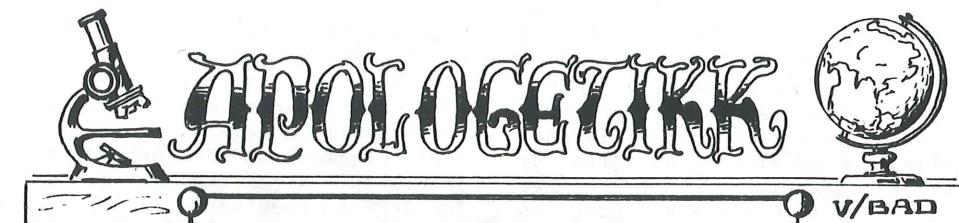
gitt oss av Gud. Hvem kan selv bestemme sine gener eller første par års oppdragelse?

Vi kan være stolte over at vi, skapt i Guds bilde, har levd et liv vi har elsket. Men hvis dette har skjedd på andres bekostning, mot Skaperens klare vilje, og med ønsket om selvhevdelse og skryt i sentrum, er det feil stolthet. En annen ting er at få ørlige mennesker vil si at de fullt ut er stolte av seg selv og sitt liv. De har sviktet sine idealer for ofte til det. I erkjennelsen av sin egen begrensning ligger ydmykheten. Rett stolthet er bra, men kjærighet og ydmykhet er bedre.

Ellers motsier du deg selv i påstanden om at kristne kun kan være lykkelege eller stolte når de har gjort noe Gud vil være stolt av. Det passer dårlig med dine tre teser i pkt IV. Kristne slipper å streve og gjøre Gud til lags; Jesus har gjort alt som er nødvendig for at universets Herre skal være fornøyd med oss. Han er vår rettferdigheit. Hva angår våre gjerninger, er det bare å slå opp i Bibelen for å finne ut hva Gud liker og ikke liker. Vi slipper å vente til etter døden.

XXII: Så til siste misforståelse. Poenget med å fortelle ikke-troende om kristendommen er å redde dem fra helvete og gi dem mulighet til å leve nå og i all evighet sammen med den Gud som har skapt dem til det. Alternativet er å leve uten ham, og med seg selv; spørsmålet er hvor trivelig det er i lengden.

Konklusjon: Vi vet ikke om innleget ditt er norsk rekord i usakligheter, åpenbare feil og unødvendige misforståelser. Men det ligner. Vi trykket det fordi vi dessverre vet at mange kristne ofte overveldes av en slik stormflod av toys, og da ikke greier å få pusterom nok til å få tenkt seg om og svart på påstandene. Det beste botemiddel mot slikt som dette er å lese Bibelen og gode apologeter.

C.S.LEWIS ~LIDELSE OG MIRAKLER

V/BAD

Det er nesten flaut å vente med C. S. Lewis til 4. del av en artikkel om apologetikk. Men når vi først har valgt den persondyrkende innfallsvinkelen, holder det interessen ved lag å øke kvaliteten for hver gang. Få ute nom de ivrigste lokalpatrioter vil se 4. divisjonsoppgjør på Toten dagen etter en VM-finale i fotball mellom England og Brasil.

CSL er leseverdig av minst tre grunner; hans livsbakgrunn, hans temavalg og hans skrivesett. Lewis gikk veien fra steinhard ateisme av Hedningesamfunn-typen via filosofisk mystisisme til kristen tro. Han forente solid, nesten innbitt logikk med eggende, fargerik fantasi. Og brukte dette på emner som Guds eksistens, Det Ondes Problem, Mirakler og Moral.

Clive Staples Lewis var født i Dublin i 1898, men bodde mesteparten av sitt liv i England. Av profesjon var han litteraturhistoriker, og virket først ved universitetet i Oxford, så i Cambridge. Fra han meget tidlig forlot analfabetismen bestod hans liv stort sett av å lese og skrive bøker, bare avbrutt av varme vennskap, forelesninger, og debatter omkring de underligste emner. CSL's litteraturhistoriske verker vant høy anerkjennelse, de to science-fiction-romanene "Out of the Silent Planet" ("Reisen til Malacandra") og "Voyage to Venus" ("Perelandra") er blant milepælene i genren, og barnebokserien om fan-

tasilandet Narnia er blant de mest leste og høyest elskede av alle barnebøker.

Med sin kunnskap, fantasi og logikk var CSL med og brakte noe nytt inn i apologetikken. Chesterton hadde banet vei, CSL nådde frem. Selv om CSL's bøker er basert på dyp overbevisning om kristendommens sannhet, er det ikke dogmatisk-bombastiske uttalelser som dominerer. Hans bakgrunn hadde lært ham hvordan skeptikere og tvilere tenker, og fikk ham til å forstå at det faktisk finnes gode grunner for vantro. Det er ikke helt feil å si at Lewis har minst ett ben på de ikke-kristnes side.

Spesielt godt vises dette i hans evne til å fokusere på det vanskelige i kristendommen. Skriver han om lidelse, åpner han med to sider dyp pessimisme som kulminerer med at "enten står ingen ånd bak universet, eller en ånd likegyldig overfor godt og ondt, eller en ond ånd." Skriver han om Salmenes bok, handler første kapittel om hevnsalmene. Mottoet er at "for å løse et problem, må du se det".

Det første problemet han ser og prøver å løse er "The Problem of Pain" (1940). Ikke hvordan man skal få styrke og tålmodighet til å leve med lidelsen, men hvordan man skal løse de tankemessige vanskeligheterne. Han drofter fundamentale spørsmål som Guds allmakt og godhet, men